Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԾԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԵՎ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՈՍՔԸ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՈՒՄ ՀԱՅ ՀՈԳԵՎՈՐ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻ ԲԱՑՄԱՆԸ՝ ՆՎԻՐՎԱԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐՈՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ 1700-ԱՄՅԱԿԻՆ

(Լոնդոն, 1 մարտի 2001 թ.)

Հարգելի և սիրելի ներկաներ.

Սիրով և հոգու բերկրանքով ողջունում և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից Հայրապետական Մեր օրհնությունն ենք բերում Ձեզ բոլորիդ Բրիտանական մեծահռչակ ու ավանդաշատ Գրադարանում հայկական եկեղեցական արվեստի այս հրաշալի ցուցահանդեսի բացման հանդիսավոր առիթով:

Բրիտանական Գրադարանը դարիներ շարունակ մեկտեղում, կողք-կողքի համադրում ու պահպանում է մշակութային անհամար գանձեր՝ հետամուտ համամարդկային արժեքներով սերունդներ կրթելու և մարդկությունն կյանքում հոգևորի կարևորման առաքելությանը: Հավատարիմ իր վսեմ կոչմանը, Գրադարանն այսօր բազմահազար այցելուների ներկայացնում է հայոց հոգևոր մշակույթի արժեքները՝ գնահատելի ընծա մատուցելով հայ ժողովրդին ու Հայոց Եկեղեցուն Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի կապակցությամբ:

Ի նշանավորումն ազգային մեր կյանքի մեծագույն իրադարձության այս դարակազմիկ հոբելյանի՝ հայ հոգևոր արժեքների ցուցադրություններ կազմակերպվել են աշխարհի մի շարք մեծ քաղաքներում, սակայն յուրաքանչյուր ցուցահանդես միշտ

առանձնահատուկ է, ինչպես առանձնահատուկ են մարդկային հոգիները և միշտ ե-զակի՝ նրանց հանդիպումը:

Այսօր այստեղ հայ ժողովուրդը ներկայանում է բազմադարյա իր մշակույթով, մտածումներով ու ապրումներով, բարու և գեղեցիկի ընկալումով ու ճաշակով: Ցուցանմուշները, որոնք մեր առջև են, հայ հոգու մարմնավորումներն են՝ արտահայտելով քրիստոնյա մեր ժողովրդի հավատն ու սերը առ Աստված, խաղաղության ու ստեղծարար աշխատանքի նրա երազները:

Հայ հոգուց պոկված այս գանձերը կրում են նաև իրենց ստեղծող ժողովրդի տարբագիր ճակատագրի կնիքը: Հաղթահարելով ժամանակ ու տարածություն, այսօր նրանք մեկտեղվել են կարոտի երկխոսության: Ունկնդիր լինենք նրանց զրույցին, ու մեր հոգիները բաց կլինեն սիրո, հավատի ու հույսի այն մշտանորոգ լույսի առջև, որով ծնունդ են առել այս արժեքները:

Սիրելի ներկաներ.

Արդարև, հայ ժողովուրդը Քրիստոսի՝ մարդուն պարգևած փրկության լույսն ընդունողների մեջ առաջին շնորհընկալներից է: Արարատի շուրջ սփռված պատմական իր Հայրենիքում մեր ժողովուրդը 301 թ. առաջինը պետական կրոն հռչակեց քրիստոնեությունը և այսօր էլ, 17 դար հետո, շարունակում է լինել քրիստոնեության հիմնամուր բերդն Արևելքում: Իր լինելությունը քրիստոնեությամբ իմաստավորելով է հայն ապրել ու արարել, փորձությունների մեջ անվարան հռչակել «Մահն իմացյալ անմահություն է» կարգախոսը և նահատակությամբ բազմիցս վկայել իր հավատարմությունը Քրիստոսին ու քրիստոնեական համեղբայրությանը:

Այսօր հայ ժողովուրդը վերագտել է իր Հայրենիքի ազատությունն ու անկախությունը: Անկախ պետականության իրողությունը ընդունելով որպես Աստծո մեծագույն շնորհ մեր հավատքի ամրության համար, նաև համոզված, որ մեր բոլոր հաջողություններն ու ձեռքբերումները շարունակությունն են 301 թ. հրաշալի դարձի, մեր ժողովուրդը ջանում է վերակառուցել ազատ իր Հայրենիքը, կերտել բարեշեն և օրինահարգ երկիր, որի դիմագիծը ստեղծարար աշխատանքն է ու եղբայրական սերը բոլոր ժողովուրդների նկատմամբ: Մենք փառք ենք առաքում առ Աստված, որ մեր օրերում բաց են դռները քրիստոնեական Եկեղեցիների՝ եղբայրաբար գրկախառնվելու, միասնաբար աղոթելու և մեկտեղ գործելու: Փառք Բարձրյալին, որ իր անկախությունը վերահաստատած Հայաստանը և Մեծ Բրիտանիայի Միացյալ Թագավորությունը ներկայիս հարաբերություններ ունեն իրենց դեսպանությունների մակարդակով՝ ի շահ երկու պետությունների արդյունավետ համագործակցության:

Մեր երկու քրիստոնյա ժողովուրդների եղբայրության մի նոր վկայություն է այս ցուցահանդեսը, քանզի հայ-անգլիական առնչությունները դարերի խորքից են գալիս: Փառավոր ավանդույթներով այս երկրում մեր ժողովրդի զավակները ապահով հանգրվան են գտել հարյուրամյակներ առաջ և այսօր էլ, վայելելով Բրիտանական կառավարության ու ժողովրդի բարի կամեցողությունը, ազատ են ազգային-եկեղեցական իրենց կյանքով ապրելու՝ որպես լիիրավ, վստահելի ու հարգարժան քաղա-

քացիները իրենց երկրորդ Հայրենիքի: Հայկական հնագույն գաղթօջախներից մեկի և Հայոց հոգևոր կյանքի վարչական միավորի՝ Թեմի առկայությունն այս օրհնյալ հողում այն հիմերն են, որով այսօր առավել սերտ պիտի դառնան ու ընդլայնվեն մեր երկու՝ Հայ Առաքելական ու Անգլիկան Եկեղեցիների և մեր ժողովուրդների հարաբերություններն ու համագործակցությունը: Բրիտանական Գրադարանում բացված այս ցուցահանդեսը նույնպես մեկ վստահելի ճանապարհ է մեր մշակույթների մերձեցման, մեր ժողովուրդների փոխադարձ ճանաչման, վստահության ու եղբայրական հարաբերությունների արգասավորման համար: Արդարև, միմյանց համար ընդունելի լինելու ավելի զորեղ, միաժամանակ և ավելի հիասքանչ միջոց չկա, քան հոգու շռայլումով միմյանց ընդառաջ գնալը:

Այս հանդիսավոր և բերկրաշատ առիթով Մեր խորին գնահատանքն ենք բերում Գրադարանի պատվարժան Տնօրինությանն ու նրա հայկական բաժնի աշխատակիցներին, որոնց ազնիվ նախաձեռնությամբ ու անդուլ ջանքերով այսօր հնարավոր է դառնում ցուցահանդեսի բացումը: Վերստին Մեր առանձնակի գնահատանքն ենք հայտնում լոնդոնաբնակ հայորդի, մեր Եկեղեցու մեծազնիվ զավակ, մեծանուն ազգային բարերարներ Տեր և Տիկին Վաչե և Թամար Մանուկյաններին, որոնք հովանավորն են ինչպես այս, այնպես և նախորդ՝ Վատիկանում բացված ցուցահանդեսների, նաև՝ շատ այլ ազգաշահ ու եկեղեցաշեն ձեռնարկումների: Փառք Բարձրյալին, որ, հանձին հայ բարերարների, հայության կյանքում արթուն է բարեգործության արարող ոգին, որ, հավատավոր գործերի փոխված, զորացրել է մեր ժողովրդին և պատմության քառուղիներում օգնել դիմակայելու բազում փորձություններ:

Համայն հայության հավատի կենտրոն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից, որպես Հայրապետ Ամենայն Հայոց, Մեր սերն ու օրհնությունն ենք բերել ցուցահանդեսի կազմակերպիչներին, բոլոր այստեղ ներկաներին, Անգլիո մշակութասեր ժողովրդին և ցուցահանդեսի բոլոր այցելուներին: Մեր աղոթքն ու մաղթանքն է, որ Տիրոջ օրհնությամբ ցուցահանդեսը ծառայի կյանքի՝ հոգևորով իմաստավորման, ժողովուրդների սիրո ու բարեկամության իր առաքինի նպատակին:

Թող Տերը հաճությամբ ընդունի քրիստոնեական եղբայրության այս վկայությունը և հաստատուն ու պայծառ պահի Հայ Առաքելական ու Անգլիկան Եկեղեցիները, Իր հովանու ներքո միշտ շեն, բարգավաճ ու ապահով պահպանի Մեծ Բրիտանիան և զորացնի համագործակցությունը մեր երկու բարեկամ ժողովուրդների ու պետությունների միջև:

Թող Բարձրյալի օրհնությունը իջնի համայն աշխարհին, և խաղաղ ստեղծագործելու աստվածային շնորհը ուղեկցի մեզ և հավետ ուղենշի մեր կյանքի ընթացքը: